

Het SDE eindadvies 2021

Het SDE++ eindadvies van het PBL is op 22 februari gepresenteerd. Holland Solar vindt het opvallend dat er grote verschillen zijn tussen het conceptadvies dat gepresenteerd is in mei 2020 en het eindadvies zoals dat gepubliceerd is. Als marktpartijen realiseren we ons dat het een ingewikkelde opdracht is om alle doorrekeningen goed te maken om tot een techniek-neutraal subsidiesysteem te komen. Tegelijkertijd zien wij dat de grote verschillen tussen het concept- en het eindadvies het lastig maken om als bedrijven proposities uit te werken die de klant helder laten zien wat een SDE++ subsidie hen zou opleveren. Op basis van het enorme verschil merken wij dus dat marktpartijen een onvoldoende toekomstbestendige propositie kunnen uitwerken om uitvoering te geven aan de zonneladder en de RES'en.

Rangschikking

Het is spijtig om te moeten concluderen dat zonnestroom op daken en zonnestroom op grond gezakt zijn in de rangschikking van de technieken die aanbod komen in de SDE. De subsidie intensiteit voor zon op dak is ruim verdriedubbeld: van €24/tCO₂ in het conceptadvies naar €91/tCO₂ in het eindadvies van de SDE++ 2021. Het gevolg hiervan is dat bijvoorbeeld projecten die CO₂ afvangen en opslaan eerder subsidie kunnen ontvangen dan het opwekken van duurzame energie door zonnepanelen op daken. Dit komt de zonneladder zoals verankerd in de NOVI en de RES'en die veelal kiezen voor zon-PV niet ten goede. Dit terwijl "voor zon-PV is de SDE bijdrage van de overheid de afgelopen 10 jaar [al] met 94% [is] gedaald."¹ Daar komt boven op dat er in 2021 nog steeds niet gerekend zal worden met de volle hoeveelheid CO₂ die een zonnestroominstallatie reduceert gerekend wordt. De motie Dik-Faber die vraagt om met 25 jaar te rekenen wordt mogelijk pas in de SDE++ ronde van 2022 ingevoerd. Juist het uitvoeren van deze motie had zonnestroomsystemen een betere rangschikking op kunnen leveren.

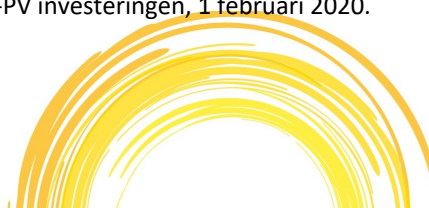
Financiering

Een andere grote zorg van de sector zijn de aannames in het advies rondom projectfinanciering. Het feit dat er meerdere aspecten (verhouding vreemd en eigen vermogen, basisbedragen en het rendement op het vreemd vermogen) van het financieringsvraagstuk *tegelijkertijd* zijn aangepast is zorgwekkend. Deze opeenstapeling van maatregelen zorgen gezamenlijk voor een zeer lastig financieringsklimaat voor grootschalige zonne-energieprojecten.

Dit is met name zorgelijk omdat het opvalt dat de realisatiegraad van projecten in lijn met de basisbedragen daalt; in het bijzonder voor zonnestroomsystemen op daken. De realisatiegraad voor deze categorie is gedaald van tegen de 100% van ronde 2016 II, tot een geleidelijke daling naar gemiddeld 50-60% in de rondes daarna. Hierdoor wordt de druk om een project succesvol te realiseren nog groter, immers moeten minder projecten gezamenlijk de overheadkosten van de ontwikkelaar dragen. De druk om te realiseren wordt dus groter, terwijl de financieringsparameters juist minder aantrekkelijk worden.

---

¹ MJ Hudson, Economische effecten zon-PV investeringen, 1 februari 2020.

Het is niet zo dat de leden van Holland Solar niet begrijpen waarom de verhouding tussen het vreemd en eigen vermogen is veranderd van 80/20 naar 10/90. Tegelijkertijd is de vraag of deze verhouding houdbaar is, als tegelijkertijd het rendement op het vreemd vermogen is aangepast van 2% naar 1,5%. Weliswaar ligt het rendement op vreemd vermogen historisch laag op dit moment, echter is het realistischer om te werken met een rendement dat een representatieve afspiegeling vormt van het rendementsniveau over een langere periode waardoor het minder afhankelijk is van economische cycli. Ons inziens is hiermee te scherp ingezet op het verkrijgen van goedkope financiering wat voor veel projecten simpelweg niet haalbaar en houdbaar zal blijken in de toekomst.

Garanties van Oorsprong

Het PBL stelt dat de markt voor garanties van oorsprong, ook wel groencertificaten genoemd, een voldoende liquide markt is om de waarde van deze certificaten af te trekken van de totale subsidie die ontvangen wordt (verrekening in het correctiebedrag). Tegelijkertijd geeft het PBL aan dat het niet mogelijk is om de waarde van de garanties van oorsprong mee te nemen in de berekening van het basisbedrag. Het resultaat is dat de subsidie intensiteit hoger lijkt dan die daadwerkelijk is, met als gevolg dat zonnestroom nog lager in de rangschikking uitkomt. Kortom de lasten worden wel door de markt ervaren (minder subsidie door een hoger correctiebedrag) maar de baten (een hogere plek in de rangschikking) wordt niet ervaren. Dit is spijtig, zeker ook omdat Holland Solar ook in de consultatie rond het conceptadvies schriftelijk en mondeling aangegeven heeft dat de prijs van de garanties van oorsprong ook meegenomen dienen te worden in de basisbedragen, als deze wordt verrekend in de correctiebedragen. Idealiter zou Holland Solar zien dat de GVO prijs überhaupt niet wordt meegenomen in de SDE bedragen omdat de markt niet voldoende liquide is en de GVO prijs naar verwachting in 2030 nihil zal zijn.

Openingsperiode SDE++

Holland Solar en haar leden maken zich zorgen om de huidige voorgestelde openingsdata van de SDE++. Het feit dat de RES'sen vastgesteld worden in juli 2021, wat drie maanden vertraagd is door Corona, en de zomerperiode vlak voor de openingstelling afloopt zal er voor zorgen dat veel projecten net geen vergunning hebben verkregen en dus niet kunnen indienen. Holland Solar verzoekt het Ministerie voor Economische Zaken om de SDE++ eind oktober, begin november 2021 open te stellen, zoals ook afgelopen openstellingsronde het geval was.

